

TEKENS VAN LEVEN

Frederik Willem Daem

Tekens van leven

EEN TOOGVERHAAL

2020

DE BEZIGE BIJ

AMSTERDAM

De auteur ontving voor het schrijven van dit boek
een stimuleringsbeurs van Literatuur Vlaanderen.

Copyright © 2020 Frederik Willem Daem
Omslagontwerp Joris Verdoodt, Mathieu Serruys
Omslagillustratie F.W. Daem
Foto auteur Catherine Lemblé
Vormgeving binnenwerk Aard Bakker, F.W. Daem
Druk Bariet Ten Brink, Meppel
ISBN 978 94 031 4360 6
NUR 301

debezigebij.nl

‘Whoever you invented invented you too.’

— Christine Brooke-Rose, *Thru*

Hoe het te zeggen?

Er waren stippen. Ze had ze overal. Kriskras verspreid over de lengte van haar lichaam. Zachte bruinrode vlekjes, de kleur van cortenstaal, alsof haar huid lichtjes was verweerd, door de ouderdom hier en daar aan het roesten was geslagen. Zo, min of meer zo, was zij bezaaid met sproetjes.

Zelf zag ze het als een aandoening, een brandmerk waarmee ze zich stukje bij beetje had vereenzelvigd, tot ze er ook figuurlijk mee was vergroeid. Ze schaamde zich ervoor, maar in haar schaamte overdreef ze. Het had helemaal niets excentrieks, vond Andreas. Of toch niet in vergelijking met die roodharige jongen waarmee hij de lagere school had doorlopen en die bij het voetballen altijd vrijstond, omdat er gevreesd werd dat het rode pigment op zijn gezicht en lichaam besmettelijk was. Neen, bij Hertje was het anders. Haar sproetjes waren ronduit schattig, ook al had hij dat al even niet meer tegen haar gezegd.

Door de jaren was er een bepaalde gewenning opgetreden die er gewoon sproeten van had gemaakt en Andreas ondernam een zoveelste hopeloze poging ze een voor een te tellen. Hij begon in haar nek, tikte ze om de beurt aan en deed naïef van drie, vier, vijf, zes, en als hij er met zijn wijs- en middelvinger twee tegelijk raakte, sloeg hij een getal over. Hertje lag met haar rug naar hem toe en van haar nekje schakelde hij vlotjes over op haar armpje, haar okseltje, haar schouderblaadje, haar ribbetjes. De banaliteit van het terloopse verkleinwoord. Ook zij waren er niet aan ontsnapt, de wijze waarop geliefden elkaar bevoogden.

‘Ze-ven-en-der-tig,’ remde hij af wanneer hij bij de temperatuur van hun lichamen was aanbeland en uiteraard was het niet precisie die hier vooropstond. Andreas gaf zichzelf de vrijheid onnauwkeurig te zijn, omdat er anders geen beginnen aan was. Wat hij deed, was een vorm van bladvulling:

‘Zevenenvijftig.’

Het waren omwegen.

‘Achtenvijftig.’

Zinloze peripatetische axioma’s.

‘Negenenvijftig.’

Een droedelen in de marge, en hij gebruikte beide handen nu.

‘*Soixante-neuf*,’ gniffelde hij en hij kietelde haar in haar zij in de hoop zo een reactie uit te lokken. Andreas slaagde in zijn opzet en ze riep dat hij moest ophouden.

Was ze boos?

Op hem...

Was hij bijgevolg nu kwaad op haar?

‘Zesenzeventig,’ haakte hij zomaar ergens in en hij zocht zijn toevlucht in de getallen, in deze taal van ijkpunten en coëfficiënten, van vastomlijnde begrippen en de rustige standvastigheid die daaruit voortvloeide.

Andreas wilde zo graag opnieuw een systeem in hen vinden. De logica in ruil voor de romantiek, dacht hij en hij tokkelde staccato op haar ruggenwervels, zakte zachtjes met zijn hand langs haar bekken naar beneden.

‘Honderdnegen,’ zei hij en wat waren zijn aanstalten doorzichtig.

Het gefriemel aan de zoom van het comfortabele onder-

goed waarin ze sliep, zijn duim die onder het versleten elastiekje schoof. Andreas keek over haar schouder heen en zocht haar blik in de hoop dat ze de zijne erkende.

‘Honderdtwintig?’

Er volgde geen reactie, zelfs geen excuus. Hertje leek het te willen ondergaan, alsof ze wist, of vond, dat het nu wel moest omdat het er de voorbije week of weken niet van gekomen was. Hoe vaak had Andreas zich al niet slecht gevoeld bij deze gedachte, bij het idee dat er een of andere schuld diende ingelost te worden? Alles een wederkerend fenomeen, ook hij, hier, een flauwe imitatie van zichzelf. De gekunstelde inleiding waarbij Andreas wilde wat hij niet krijgen kon, omdat de opzichtige wijze waarop hij het moest verwerven bij voorbaat hun begeerte versmoorde. Had hij nu maar een voor een de sproetjes op haar gezicht gekust. Ze had hem toch gezegd dat de rekensom even belangrijk was als de uitkomst ervan.

‘Mijn sterrenmeisje,’ zei hij.

Andreas wreef met de rug van zijn hand over Hertjes wang. Daar waar de winter de sproetjes in haar sneeuwwitte huid had gezaaid en het was wachten op de eerste warme zonnestralen, totdat ze opnieuw haar gezicht zouden beslaan. Van haar voorhoofd tot aan haar kin, alsof Seurat zijn canvas rond haar schedel had gespannen.

‘Voor je het weet worden de dagen weer langer, mijn sterrenmeisje,’ zei hij fluisterend.

Andreas zag hoe ze een glimlach onderdrukte omdat hij er haar aan herinnerde dat ze meer waren dan vandaag, vannacht of hoe ze zich gisteren voelden. Hadden ze niet op elk moment nog steeds die dingen die daaraan voorafgegaan waren? De mistige trektocht door de Karpaten, de kat als vol-

waardig gezinslid, een favoriete italiaan, gedeelde klantenkaarten, het zelfverzonnen dialect waarin ze met elkaar communiceerden.

‘Goe gist meh gie? Giel goed.’

Al die herinneringen en gebruiken die ze noodgedwongen koesterden, of met zich meezeulden als winkeltassen waarvan de lompe handvatten een afdruk achterlieten in de huid van hun handen.

Of lag de oorsprong van haar glimlach elders? Was die misschien ontstaan bij de beslissing zijn hand daar beneden weg te halen, waardoor ze wist dat ze vannacht de paringsdans ontsprongen was?

De afwijzing had Andreas voor zijn doen snel verwerkt. Het zou niet de eerste keer zijn dat hij hiervan een scène maakte, om vervolgens met grote gebaren naar de hoekbank te verhuizen en daar onder een fleecedekentje te liggen woe- len, met in een ooghoek het blinkende blauwe licht van de internetmodem op de muur. Binnensmonds verklaarde hij hun dan het faillissement in daadkrachtige arresten zoals ‘een man moet toch een man kunnen zijn’ of ‘ge moet niet altijd met twee zijn om goesting te hebben’. De vonnissen veranderden veelal weinig aan de situatie en in de mogelijkheid van de mens om zich te schikken naar zijn omstandigheden bleef hij uiteindelijk gewoon een dier.

Door de kamer gleeed een onverwachte bries en rillend trok Hertje het dekbed over hun hoofden. Ze krulde zichzelf op in een bolletje en Andreas volgde haar voorbeeld, traceerde haar omtrek met de zijne zoals hij dat al duizenden keren had gedaan. De gewoonten hielden zichzelf in stand, als een slang die zichzelf opat bij de staart, en gelukkig hadden zij

nog steeds dit stekje onder het dekbed om naartoe te vluchten. Deze ingebeelde schuilplek die zij *het grotje* hadden gedoopt. Hier, in deze baarmoeder van dons, dit nest van veren, verwarmden zij in stilte de blote huiden aan elkaar. Op de achtergrond, ver weg, verscholen in de badkamer, klonk de radio, het geluid gereduceerd tot een harmonieuze galm. Een basso continuo die aanzwol en zachter werd op hetzelfde ritme als hun ademhaling. Het moet een zoveelste concerto of opera geweest zijn. Tegen wil en dank was het altijd klassieke muziek die er speelde, omdat dit het enige radiosignaal was dat het versleten antenne draadje kon oppikken. Af en toe zei Hertje dan dat het Bellini of Chopin was die speelde en dan wachtten ze ter verificatie tot het stuk afliep. Om de een of andere reden hoopte Andreas altijd dat ze fout zat en terzelfder tijd was hij zo fier wanneer ze het juist had. Het was haast alsof hij zichzelf niet kende.

‘Welterusten,’ zei hij toen hij haar langzaam hoorde inslapen.

Ze knorde en trok zijn arm onder haar kussen en haar nek door, tot zijn hand in de hare lag. De andere arm legde hij langs haar been en vanuit bovenaanzicht zag het eruit alsof hij haar van vinger tot teen probeerde te meten. Hertje kroop dicht tegen hem aan en zoals altijd was Andreas bereid hier zo te blijven liggen tot ze ingedommeld was.

‘Ik zie u graag,’ mompelde ze.

‘Ik hou van u,’ zei Andreas.

‘Ik hou ook van u,’ antwoordde ze automatisch.

‘Ik zie u ook graag,’ zei hij en het was routine geworden, deze gestandaardiseerde procedure die ze bij het slapengaan hanteerden.

Het scheelde niet veel of de woorden waren hun betekenis verloren. Een inhoudsloos ritueel: de wijze waarop een voetballer een kruisje maakte alvorens hij het grasveld betrad. Misschien was dat wel hoe het hoorde, dacht Andreas, waren alle rituelen noodgedwongen hol, opdat de gebruikers ze van betekenis konden voorzien.

‘Hè?’

Hertje sliep al en hij had altijd benijd hoe ze daarvoor slechts haar ogen hoefde te sluiten. Andreas wachtte nog een minuut of twee en wilde dan rustig zijn arm weer onder haar kussen vandaan wiebelen toen ze hem naar zich toe trok. Met haar rechterhand wreef ze over zijn heup, vertraagde bij elke kleine onzuiverheid om er de uitslag zachtjes met haar nagel af te krabben. Zoals gewoonlijk voelde Andreas zich betrap. Hij week achteruit maar zij trok hem opnieuw naar zich toe, werkte even de korst van het puistje af en hij siste met zijn tong tussen zijn tanden. Toen ze klaar was, klopte ze hem zacht op zijn achterwerk omdat hij zo’n flinke jongen was geweest. Haar hand aaide losjes in de richting van zijn lies en ook al ging Andreas ervan uit dat het onopzettelijk was, het duurde maar een paar seconden eer hij opgewonden werd. Door die ene prikkel maakten allerlei gedachten zich ongecontroleerd meester van hem en hij piepte in een poging zijn gekreun te onderdrukken. Zij bleef hem aaien en het kon toch niet anders dan dat ze met haar pols voelde hoe zijn lid bij elke hartslag een tikje uitzette. Voor de zekerheid spande hij zijn buikspieren op, waardoor de half stijve penis een kwartslag omhoog schoot. In plaats van te schrikken van dit waarschuwingsschot, zag ze het als een aanwijzing. Hertje pakte hem vast en met haar duim, handpalm en vingers

oefende ze druk uit op de eikel zoals ze indertijd ergens in een lifestyleblad had gelezen. De *cock shiatsu*, zoals de techniek werd genoemd, miste zijn uitwerking niet en Andreas voelde zijn hart bloed pompen via haar hand en terug. Hij hijgde overdreven ter bevestiging en Hertje duwde zijn eikel tegen het vlees van haar billen. Ze ging op haar rug liggen, knakte haar been over zijn zij en moeizaam schoven ze heen en weer op de matras (zoals katten zichzelf krabben door met hun rug over de grond te schuren) totdat zijn penis perfect tussen haar dijbenen lag. Ze draaide haar hoofd naar hem toe en terwijl ze met zijn eikel over haar clitoris wreef, ademden ze elkaars lucht in en uit. Een cirkel, die gesloten en gebroken werd bij elke kus. Hertje wist perfect wat ze wou en Andreas gaf haar wat ze wilde, sabbelde eerst aan haar oorlel om dan kussend langs haar hals naar de dichtstbijzijnde borst te zakken. Hij gaf gedecideerde likjes aan haar tepels - zoals iemand die wil behoeden dat het roomijs van het hoorntje naar beneden drupt - voor hij om de beurt de kleine borsten in zijn mond nam. Andreas zoog alsof hij gevoed werd. Iets wat hij volhield tot de gelijkenissen met deze oerdrift hem te binnen schoten.

‘Het zijn gewoon haar tieten,’ herhaalde hij bijgevolg in zichzelf, ‘de tieten waar ge zo graag aan zabbert.’

Haar gehijg verhevigde en Andreas besepte dat er niets beter was dan haar te horen genieten. Hij beweerde vaak dat het nog voor zijn eigen genot kwam, ook al vreesde hij dat die ingesteldheid in zijn nadeel was sinds hij dat Monica Bellucci in een film had horen verkondigen.

‘Vrouwen willen geneukt en niet geliefkoosd worden,’ verweet die haar ex in het bijzijn van haar grijnzende nieu-

we vriendje. Met die stelling wilde ze graag het onderscheid maken tussen de viriliteit van beide mannen en alsof ze de *double entendre* daar zelf onbewust had aangekondigd werd ze later in de film brutaal verkracht.

‘Hou je hoofd erbij, vent,’ maande Andreas zichzelf, en hij liet een sliert speeksel op zijn rechterwijs- en middelvinger glijden om er haar tepels mee te masseren.

Ondertussen bleef Hertje haar ding doen en ze hield zijn penis soepel onder de eikel vast alsof het de hals van een bierflesje was. Almaar sneller wreef ze de penis op en neer over haar clitoris en Andreas zag aan haar buikspieren, voelde aan de manier waarop haar knieën trilden, dat ze op het punt stond klaar te komen. Hij hoorde hoe ze in- en uitademde door haar neus omdat ze haar boventanden in het vlees van haar onderlip drukte.

‘Andy,’ kreunde ze.

‘Ja, mijn hertje,’ zei hij.

‘Andy,’ zei ze.

‘Ja?’ vroeg hij blij, waarna ze niets meer zei.

Hier en daar werd hoogstens gezucht en terwijl ze zacht stuiptrekte in hun grotje, wriemelde Andreas met haar lichaam mee, zoals de ruiter gehoorzaamde aan de draf van het paard. Voldaan lag ze met haar rug naar hem toe en hij krulde een verdwaalde haarlok achter haar oor. Ze schurkte opnieuw tegen hem aan, paste perfect in de kom die hij met zijn buik en benen vormde en Andreas leek wel een omgevallen stoel waarop ze probeerde te zitten als in een zatte grap. In het grotje was het zo warm geworden dat ze een kleine kier in het dekbed vouwden waardoor ze om de beurt naar zuurstof zogen. Terwijl Hertje nog naar lucht hapte, kon

Andreas niet langer wachten. Hij pakte zijn natte stijve penis vast en duwde die zachtjes in de richting van haar schaamstreek op zoek naar toestemming.

‘Rustig,’ zei ze.

‘Rustig,’ herhaalde hij, in de wetenschap dat het begin soms wat moeilijk was, en hij richtte het ook tot haar.

Hij duwde zijn penis opnieuw tegen haar aan, maar nog voor zijn kloppende eikel in haar zat deinsde ze al weg. Bij een tweede poging lukte het meestal wel en ervan overtuigd dat het haar hielp, lette Hertje op haar ademhaling. Zonder fout liet Andreas zijn eikel bij haar naar binnen glijden en hij bleef haar kusjes geven in haar nek omdat ze wel eens liet vallen dat ze zich gebruikt voelde wanneer hij achter haar lag of stond.

‘Het voelt gewoon zo snel alsof we beesten zijn,’ zei ze dan verontwaardigd.

Andreas kon het op zo’n moment niet laten om te benadrukken dat ze nooit mochten vergeten dat ze niet meer dan dieren waren. Het humanisme wachtte toch ook maar tot iets of iemand het kwam weerleggen. Hij zweeg ditmaal en trok haar naar zich toe tot hij het gevoel had dat haar vagina zijn penis helemaal omsloot. Daar, zo in haar, voelde het alsof hij de sleutel tot een deur bezat en hij gleed traag terug uit haar, liet een holte achter, die hij vervolgens zachtjes opnieuw vulde. Ondanks de valse start kreunden ze allebei van genot en ze waren tevreden dat de daad er alsnog van gekomen was. Al het ander werd heel even overbodig. Het enige wat overbleef was de notie van een vorige stoot, de belofte van een volgende en het heden waarin deze elkaar ontmoetten. Ze werden samen strelende onderdelen van hetzelfde glibberige geheel

en het lukte Andreas zelfs niet meer om haar bezwete ledematen van de zijne te onderscheiden. Het was de totale symbiose van twee individuen tot een schepsel dat zijn gelijke niet kende: een hijgend spinwezen dat zijn bewegingen nog niet helemaal beheerste en dan maar ongeregeld in het rond spartelde. Het voelde zo lekker dat ze het op een instinctief vertragen zetten. Ze stolden even, tot een vraag rees die Andreas niet zag aankomen.

‘Bolsje?’ vroeg zij en Andreas stelde vast dat ze niet langer hetzelfde ritme beheersten.

Hij voelde hoe ze met haar hand op zijn bil duwde en zo het tempo probeerde omhoog te stuwen. Hertje wilde, leidde hij hieruit af, dat het achter de rug was, maakte daarvoor gebruik van hun zelfverzonnen woordenschat. Een patois waarin een bolsje verwees naar sprinter Usain Bolt.

Doelde ze écht op een vluggertje, vroeg Andreas zich af. Waren ze dan al zo lang bezig dat ze er genoeg van had gekregen?

Hij kon het niet geloven. Vond zij dit dan niet de kers op de taart van dit miezerige bestaan? Of was hij misschien te ruw geweest? Het gevoel te intens? Hadden de wrijvende huidweefsels een zekere irritatie veroorzaakt? Andreas vreesde voor het antwoord en wat kon hij anders doen dan haar verzoek in te willigen?

Hij fixeerde zijn blik op de penetratie en versnelde nog een laatste keer. Wild pompte hij zijn lid in en uit haar en eindelijk had hij dat stadium bereikt waarbij niets hem nog onderscheidde van het dier. Geen in de weg liggende idealen, politieke kleuren, stamboom of verloochende subcultuur. Het enige toekomstperspectief was deze volgende

zaadlozing. Hertje greep tussen haar benen door naar zijn balzak. Het zachte strelen miste zijn doel niet en het duurde niet lang voordat Andreas zijn buikspieren ongecontroleerd voelde samentrekken. Hij kreunde, alsof hij hoopte dat ze dat lekker vond, en zei: 'Ik ga komen.'

Zij zei, alsof ze hoopte dat hij dat lekker vond: 'Spuit mij vol.'

Woordeloos volgde hij haar bevel op en kwam pruttelend tot stilstand. Hij sloot de ogen, kroop stil tegen haar aan en bleef roerloos liggen. Op de achtergrond zong een sopraan.

'Verdi,' zuchtte ze en Andreas glimlachte.

Toen hij niet veel later ontwaakte, was ze weg.

Eerste deel

Cookies

Denk hier eens over na: water hoopt zich op en wint daarvoor aan kracht, stijgt en kabbelt ten slotte over de hindernis heen.

Zo had de horoscoop het Patricia opgedragen en dus dacht ze erover na, net zoals ze dat gisteren ook had gedaan, toen er voor haar en alle andere Leeuwen al langere tijd iets diende te veranderen, en het slechts de vraag was wat...

Het was iets voor halfzes 's middags en terwijl Patricia zich de hindernis probeerde in te beelden, slurpte ze met een rietje de laatste slok Fristi uit het flesje. Buiten baadde de hemel in een zachte avondrode schijn en gedurende een minuut of vijf voelde het alsof alles met elkaar in verband stond: de dag met de nacht, de lucht met de wilde parkieten die als vuurwerk door de straat schoten, hun kwelende zang en de klinkende claxons, de laatste ondergaande zon die glinsterde in het raam van het bankfiliaal aan de overkant, de drie Oost-Europeanen voor de bestelwagen, de halve liter bier en hun hand, het vliegtuig dat hoog boven hun hoofden vloog.

Aan de toeg van café De Kauw zocht Alain wanhopig de blik van Patricia. Die had zojuist een pushbericht van een webshop ontvangen en was diep verzonken in het scherm van haar telefoon. Met grote sierlijke bewegingen scrolde ze door de afgeprijsde kasjmier pullovers.

'Trisj,' mompelde Alain en hij schraapte nerveus met een munt van twee euro over het marmer van de toeg, 'Trisj?'

Ze stak verontschuldigend haar hand op en vroeg zonder hem aan te kijken of hij nog eens hetzelfde wou. Afgaand op zijn gemor liet ze een glas door het spoelwater gaan en schud-

de ermee alvorens ze de tapkraan opensloeg. Het bier sputterde even om zich dan op volle snelheid in het glas te stortten.

‘Hier, zie,’ zei ze en ze zette de pint neer voor Alain, legde haar hand rustig op de zijne.

Het muntstuk stopte met krassen.

‘Als Henri dat ziet, hebt ge weer ambras...’ zei Patricia en ze nam het geld van hem aan, liet het in de lade van de kassa vallen.

Door de simpele druk op een knop werd ze opnieuw on-aanspreekbaar. Het was mid season sale en wanneer ze niet droomde van de nieuwe kleren die ze aan het eind van de maand zou aanschaffen, doodde ze de tijd glijdend door een quasi-eindeloze reeks foto’s van vrienden en kennissen, exotische stranden, spelende puppy’s of het leven van beroemdheden. Naast de spoelbak stapelden de vuile glazen zich op. Henri, de cafébaas, kon het allemaal gestolen worden zolang iedereen maar te drinken had en er om de andere dag gedweild werd. Zelf kwam hij een keer of drie per week langs om te zien hoe het gesteld was met de stamgasten en te verzuchten dat de tijden veranderd waren.

Momenteel was hij met vakantie op de Canarische Eilanden en Henri kwam altijd van of ging altijd naar Tenerife. Het was wachten tot iemand het hoekpand van hem kocht zodat hij zich een bescheiden appartementje kon aanschaffen en zijn BMW per container naar het eiland kon verscheppen.

‘Voor een half miljoen mogen ze het hebben,’ zei hij altijd, ‘het café en de studio’s erboven, met inboedel en al, voor minder kom ik niet uit mijne stoel.’

De kans was klein dat Henri bij leven nog een half miljoen euro zou zien.

In het midden van het café stond een middelgrote pooltafel en Andreas schoot voor de derde keer dit spelletje de witte bal in de pocket. Voor een doorsnee mens zou dit het punt zijn waarop die inzag dat het zinloos was, maar zoiets gold niet voor hem. Andreas legde de witte weer op de tafel en had besloten de volle rode in de hoek te schieten, hij had besloten zo zijn gedachten te verzetten, besloten de ogen te vergeten die hem deze ochtend hadden aangestaard.

Eindelijk had hij ze herkend. Vanuit zijn bed had hij zicht op het open keukentje waarin een poster voor Le Chat Noir hing. Andreas kon de tekening blind oproepen: de zwarte kater die rechtop zat, de naar boven gekrulde staart, de uitgesproken snorharen die door de okergele achtergrond sneden. Op haar pupillen na - twee kleine verticale zwarte streepjes - had de kat zijn eigen schaduw kunnen zijn.

In de eerste weken had Andreas over de ingelijste reproductie heen gekeken maar sinds kort was hij er zich aan gaan storen. Hij kon niet goed plaatsen waarom en dacht dat de afkeer lag in de herinnering aan zijn werk. Het oorspronkelijk doeleinde van deze affiche reclame te maken voor een negentiende-eeuws Frans theatercafé was vandaag immers volledig verloren gegaan maar toch bleven mensen dit beeld omarmen, hingen ze het in hun huis als aandenken aan een of andere nostalgische romantiek.

Deze vorm van metaforiek - in dit geval de belle époque die automatisch met allerlei verlangens werd geassocieerd - was iets waar Andreas al die jaren veelvuldig misbruik van had gemaakt om mensen producten aan te smeren. Toch

was het pas toen hij deze ochtend wakker schoot en recht naar de kat keek dat hij wist wat hem stoorde: het waren de ogen. De kater op de poster had dezelfde ogen als Vogel, dezelfde ogen als hun kat.

Andreas plaatste zijn hand op de pooltafel, voelde het vilt onder zijn palm en kneep een oog dicht. Hij legde de keu voorzichtig tussen zijn duim en wijsvinger en zette hard aan. De volle rode waarop hij had gemikt ging naast de pocket, kaatste wild tegen de tafelbanden en raakte daarbij nog vier andere ballen. Andreas keek toe hoe de zwarte 8 langzaam over het groene laken rolde om dan spottend door een van de middelste gaten te verdwijnen.

‘Dat houdt ge toch niet voor mogelijk,’ zei Andreas en hij vloekte om zijn ongeloof te onderschrijven.

In haar loopbaan achter de bar had Patricia gerust vreemdere zaken gezien, maar toch vond ze het bedenkelijk, hoe deze man het laatste anderhalf uur alleen met zichzelf had lopen poolen. Andreas stak nog snel een euro in de gleuf van de tafel. Uit zijn recente bezoeken aan De Kauw had hij afgeleid dat indien hij nog een poging wilde wagen, het voor zessen moest gebeuren omdat het café dan langzaam volliep met volk. Vanaf dat punt werd er naar het poolen gekeken alsof het een soapserie betrof, met de gebruikelijke vetes, voor de hand liggende plot en stopwoordjes of slagzinnen, zoals die waarbij Danny een vuist in de lucht hield en *ge kunt er tegen lopen* riep. Op de achtergrond weerklonk af en toe een lachsalvo en beurtelings legden de stamgasten een euro op tafel om aan te geven dat zij de volgende uitdager waren. In De Kauw was het traditie dat de winnaar bleef staan en de verliezer de ander verweet geluk te hebben gehad. Zo had